

KRITIKA

Težave z aktualizacijo

ODER

Molière: Žlahtni meščan
Priredba: Žanina Mirčevska
Režija: Eduard Miler

MGL

●●●●

Pia Brezavšček

Utečen gledališki par, režiser **Eduard Miler** in dramaturginja **Žanina Mirčevska**, se je tokrat v **MGL** lotil Molièrove komedije *Žlahtni meščan*. Igra o bogatem buržuju Jourdainu, ki bi si rad kupil uglajenost in znanje, da bi svoj manjvrednostni razredni kompleks pozdravil z mestom znotraj aristokratske elite, se danes zdi zelo aktualna. Če je takrat meščanstvo hlepelo po nedostopni, z modro krvjo predeterminirani noblesi plemstva, danes teh težav nima več, saj se svetovna elita očitno na manire, intelekt, umetnost in kar je še drugih »civilizacijskih dosežkov« gladko požvižga. Lik Jourdaina danes očitno ne pripoveduje o tegobah sodobnih nouveau riche, saj jih ti sploh nimajo (več), denar odpira vsa vrata, filistrstvo pa je dominantna in zaželena miselnost. Na direktno aktualizacijo bi morali torej pozabiti. Po drugi strani pa dramaturginjina priredba besedila, čeprav osnovnega narativa ne spreminja, ves čas teži k aktualizaciji. Tako denimo najeti filozof Jourdaina uči strukturalizma, glasbenika mu prodajata sodobne kompozicije, ima učitelja karateja. To je nadvse duhovito, a dejstvo je, da danes znanje in umetnost nista dobro, kaj šele mastno plačana po njih ni povpraševanja. Je pa, po drugi strani, tako kot v komediji, marsikdo za kakšen dodaten stotak pripravljen požreti norme lastne stroke in prilagoditi izdelek željam naročnika.

Scenografija je igri primerno enostavna, a učinkovita. Prvi del zaznamuje odrska pregrada v obliki črke M s tapeto, ki vsiljivo izkazuje bogastvo, a ni nujno okusna, kot kakšne torbice znamke Louis Vuitton. V drugem pa se pregrada odpre in je dogajanje postavljeno pred bel interier, ki je dobra podlaga za črno-bele kostume aristokratov, ki nosita tudi bele ekstravagančne lasulje v stilu Andyja Warhola. Miler upodobi tri stanove izrazito, tipsko, pretirano. To seveda ustreza žanru, a gre denimo pri liku jezike sluzkinje Nikolaje (**Ana Dolinar Horvat**), ki je vsa bosa, skustrana in vulgarna, že čez rob. Grof Dorant (**Matej Puc**) in markiza Dorimena (**Ajda Smrekar**) sta posrečena v svoji hladni dekadentnosti, a plemištvu izrisujeta docela v negativni luči, kar je izpuščena priložnost za regeneracijo nekaterih pozabljenih vrednot sloja »najboljših«. Meščanstvo je po drugi strani upodobljeno kot najbolj iskren, prizemljen in ne preveč izumetničen stan, zlata sredina (**Iva Krajnc Bagola** v vlogi gospe Jourdain). Sam Jourdain (**Primož Pirnat**) je izjema, saj verjame v nekakšno pristno večvrednost plemstva. Zato se preveč trudi v posnemanju in seveda spodleti. Izrabljen je dvakrat, enkrat ga izžame plemstvo, drugič pa njegovo zaupanje izrabi družina skupaj z nesojenim zetom. Ta maškarada v arabskih opravah je v uprizoritvi glede na aktualne politične okoliščine nekoliko dvomna, kar pa je posrečeno, je dragoceni nauk, da najbolj nasrkajo tisti, ki verjamejo v nekakšno avtentičnost, vezano na izvor, prosperirajo pa tisti, ki vedo, da je vse samo simulaker, igra vlog. x

Ta maškarada v arabskih opravah je v uprizoritvi glede na aktualne politične okoliščine nekoliko dvomna.